

**Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого**

Кафедра права Європейського Союзу

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІГРАЦІЙНЕ ПРАВО ЄС»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2022

Харків 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Міграційне право ЄС» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 32 с.

Розробник:
Анакіна Тетяна Миколаївна,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри права Європейського Союзу
(протокол № 1 від 1 вересня 2022 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні кафедри права
Європейського Союзу (протокол №12 від 22 червня 2023 року)

Завідувач кафедри – Яковюк Іван Васильович, доктор юридичних наук,
професор, професор

Завідувач кафедри - Комарова Тетяна В'ячеславівна, доктор юридичних наук,
професор, професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	11
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	12
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	14
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	16
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	18
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	19

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Міграційне право ЄС» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародне право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини» Спеціальність – 293 «Міжнародне право» Рівень освіти – другий (магістерський)	вибіркова	вибіркова
Кількість модулів – 2		Рік підготовки: 2022	Рік підготовки: 2022
		семестр	семестр
Загальна кількість годин - 120		1-3	1-3
		Лекції	Лекції
		18 год.	6 год.
		Практичні/семінарські заняття	Практичні /семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		82 год.	110 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)

Мета навчальної дисципліни - формування системи наукових знань у сфері правового регулювання міграційних відносин у праві Європейського Союзу, вироблення основних умінь і навичок щодо тлумачення норм міграційного права ЄС, активізація аналітичної діяльності здобувачів вищої освіти, проведення науково-дослідницької роботи у сфері правового регулювання міграційних відносин у Європейському Союзі.

Завдання:

- опанування студентами вироблених наукою права ЄС теоретичних знань у сфері міграційного права Європейського Союзу;
- освоєння нормативного матеріалу, що є результатом співробітництва держав-членів ЄС, а також третіх країн, що співпрацюють з Європейським Союзом;
- визначення актуальних проблем розвитку правового регулювання міграційних відносин та напрямів сучасних наукових досліджень у цій сфері;
- ознайомлення з правовими позиціями Суду правосуддя ЄС та рішеннями Загального суду ЄС у сфері міграційного права ЄС;
- розвиток навичок і умінь тлумачення та застосування норм права ЄС у практичній діяльності з урахуванням проблематики розвитку інтеграційних процесів у рамках ЄС та набуття Україною членства в Європейському Союзі.

Пререквізити: Право Європейського Союзу та його система, правове регулювання внутрішнього ринку ЄС, міжнародне публічне право і міжнародний захист прав людини.

Кореквізити: Судовий захист у Європейському Союзі, захист прав у Європейському суді з прав людини.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН 1.	Демонструвати знання ключових понять, принципів, теорій та доктрин міграційного права ЄС, визначати місце міграційного права ЄС як комплексної галузі в системі права Європейського Союзу.
РН 2.	Виявляти знання основних етапів еволюції міграційного права ЄС, його основних інститутів, характеризувати сучасний стан та напрями подальшого розвитку співробітництва держав-членів ЄС в контексті поглиблення європейської інтеграції.
РН 3.	Демонструвати знання специфіки предмету, спеціальних принципів, джерел

	міграційного права ЄС, його системно-структурної будови.
РН 4	Здійснювати критичний аналіз практики судів ЄС у справах, які стосуються міграційно-правової проблематики стосовно тлумачення та застосування норм права ЄС у рамках Простору свободи, безпеки і справедливості ЄС.
РН 5	Визначати межі повноважень ЄС і держав-членів у сфері міграційних правовідносин, зокрема тих, що є учасницями «Шенгенської зони».
РН 6	Виявляти проблеми правового регулювання в межах окремих інститутів міграційного права ЄС, пропонувати способи їхнього подолання відповідно до принципів міграційного права ЄС, основоположних принципів міжнародного права, загальних принципів права, практики міжнародних організацій та сучасного доктринального доробку з відповідної проблематики.
РН 7	Розкривати особливості правової регламентації Спільної візової політики ЄС, Спільної політики притулку ЄС та механізму тимчасового захисту ЄС.
РН 8	Характеризувати специфіку організаційно-правового механізму ЄС у сфері міграції.
РН 9	Розкривати особливості правового регулювання перетину зовнішнього кордону Шенгенської зони, правового режиму внутрішніх кордонів держав-членів ЄС, а також перебування на території держав-членів.
РН 10	Надавати на професійному рівні консультації щодо сутності й способів правового захисту прав та інтересів фізичних осіб з проблематики, яка охоплюється міграційним правом ЄС.
РН 11	Визначати особливості правового регулювання сучасної політики ЄС у сфері протидії та боротьби з нелегальною міграцією і співпраці з третіми країнами.
РН 12	Здійснювати аналіз законодавства України на відповідність нормам міграційного права ЄС, формулювати пропозиції стосовно наближення національно-правових актів до відповідного правового доробку.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність виявляти й вирішувати проблеми, що виникають у професійній сфері, формулювати і ставити питання для подальшого їх вирішення.

ЗК 6. Здатність ефективно працювати в міжкультурному середовищі, зокрема розробляти міжнародні проекти та управляти ними.

ЗК 7. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 9. Здатність до вирішення проблем інноваційного характеру та до пошуку альтернативних рішень у професійній діяльності.

ЗК 10. Уміння працювати (збирати, отримувати, систематизувати та синтезувати) з різноманітною інформацією, та великими обсягами інформації з різних джерел, аналізувати та критично-конструктивно її оцінювати з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних відносин.

ЗК 11. Здатність використовувати новітні інформаційні та комунікативні технології у професійних цілях.

ЗК 12. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК 15. Здатність розуміти специфіку предметної сфери і професійної діяльності, приймати обґрунтовані, виважені рішення та усвідомлювати їхні етичні наслідки.

ЗК 16. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, з інших галузей знань та видів діяльності, а також здатність працювати в міжнародному фаховому середовищі.

Спеціальних компетентностей:

СК 1 Здатність критично осмислювати проблеми та закономірності функціонування і розвитку міжнародних відносин, визначати тенденції розвитку світової політики, оцінювати вплив глобальних політичних процесів на національні правові, політичні та економічні системи.

СК 3. Здатність самостійно забезпечувати юридичне представництво інтересів фізичних, юридичних осіб чи держави при розгляді справ у національних та міжнародних установах та організовувати надання юридичних послуг.

СК 4. Здатність комплексно використовувати вузькоспеціалізовані знання у конкретних сферах регулювання міжнародного публічного права, міжнародного приватного права, європейського права для вирішення прикладних завдань.

СК 7. Здатність представляти інтереси України або фізичних і юридичних осіб у міжнародних судових установах, арбітражах, національних

судах іноземних держав.

СК 8. Здатність працювати і представляти інтереси України в міжнародних міжурядових організаціях.

СК 11. Здатність забезпечувати імплементацію міжнародно-правових стандартів в окремі галузі національного законодавства.

СК 12. Здатність здійснювати дослідження та/або запроваджувати інновації у різних галузях та інститутах міжнародного публічного права, міжнародного приватного права, права ЄС.

СК 14. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці міжнародно-правових явищ та міжнародних відносин з використанням юридичного інструментарію.

СК 16. Здатність працювати з міжнародною документацією (договорами, актами міжнародних організацій та органів, тощо), визначати їх правову природу, складати проекти й супровідну документацію українською й іноземними мовами.

СК 21. Здатність ефективно комунікувати у міжнародному, мультикультурному середовищі з використанням знань у сфері міжнародного права, європейського права й міжнародних відносин.

Програмних результатів навчання:

ПРН 1. Аналізувати різноаспектні проблеми міжнародно-правового й національно-правового змісту і пропонувати шляхи їх вирішення.

ПРН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.

ПРН 5. Здійснювати юридичне представництво клієнта в національних судах, міжнародних комерційних арбітражах, органах державної влади та місцевого самоврядування.

ПРН 8. Готувати проекти міжнародних договорів та актів національного законодавства, надавати пропозиції з усунення колізій між нормами

міжнародного права, а також із приведення норм національного права у відповідність до норм міжнародного права.

ПРН 11. Демонструвати навички спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, інших галузей знань та видів діяльності, а також здатність працювати в міжнародному, міжкультурному середовищі; організувати і вести переговори.

ПРН 17. Здійснювати дослідження з міжнародно-правової тематики, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки та презентувати результати дослідження.

ПРН 19. Демонструвати знання еволюції, стану й перспектив розвитку правового регулювання різноманітних сфер міжнародного співробітництва, усвідомлювати наслідки конвергенції правових систем в умовах глобалізації та регіональної інтеграції.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Правові засади міграційного права ЄС.

Історико-правові засади становлення та розвитку міграційного права ЄС. Встановлення і розвиток співробітництва між державами-членами у міграційній сфері. Угода про поступове скасування перевірок на спільних кордонах 1985 р. (Шенгенська угода) та Шенгенська конвенція 1990 р. Міжурядове співробітництво між державами-членами у міграційній сфері у період з 1985 р. до 1997 р. Інституціоналізація Шенгенського міграційного простору (1997-2009 рр.). Розвиток міграційного права ЄС після набуття чинності Лісабонського договору 2007 р. Актуальні проблеми міграційного права ЄС на сучасному етапі.

Поняття, джерела та принципи міграційного права ЄС. Поняття міграційного права ЄС та основні підходи щодо сутності міграційного права ЄС. Предмет міграційного права ЄС. Співвідношення міграційного права ЄС і Шенгенського права ЄС. Місце міграційного права ЄС у рамках Простору

свободи, безпеки і справедливості ЄС. Принципи міграційного права ЄС. Джерела міграційного права ЄС. Особливості дії норм міграційного права ЄС у просторі. Принципи міграційного права ЄС. Співвідношення джерел права ЄС і національного законодавства держав-членів у міграційній сфері. Межі законодавчих повноважень держав-членів.

Інституційно-правовий механізм забезпечення міграційного права ЄС.

Загальна характеристика інституційно-правового механізму забезпечення міграційного права ЄС. Повноваження інституцій ЄС у міграційній сфері: Європейського Парламенту, Європейської Ради, Ради ЄС, Європейської Комісії, Суду ЄС. Повноваження органів та агенцій ЄС у міграційній сфері: Європейської агенції з притулку; Агенції ЄС з питань правоохоронного співробітництва (EUROPOL); Європейської агенції з питань співробітництва у кримінальному правосудді (EUROJUST); Європейської агенції з фундаментальних прав (FRA); Повноваження Європейської агенції з прикордонної і берегової охорони (FRONTEX).

Модуль 2. Правове регулювання окремих напрямків міграційного права ЄС.

Міграційні права громадян ЄС та членів їхніх сімей. Коло осіб, яким гарантується свобода пересування в межах ЄС. Загальна характеристика Директиви 2004/38/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 29 квітня 2004 року про право громадян Союзу і членів їхніх сімей вільно пересуватися і проживати у межах території держав-членів. Право на вільний в'їзд на територію держави-члена або виїзд з неї. Право на вільний рух територією держав-членів. Право на проживання на території приймаючої держави строком до 3-х місяців. Право на проживання на території приймаючої держави строком від 3 місяців до 5 років: умови та порядок реалізації. Право на постійне проживання на території приймаючої держави строком на 5 та більше послідовних років: умови та порядок реалізації. Обмеження міграційних прав, що можуть застосовуватися до громадян ЄС і членів їхніх сімей: підстави, порядок застосування і процесуальні гарантії.

Правове регулювання перетину кордонів у праві ЄС. Види кордонів у праві ЄС. Шенгенська зона. Правові засади перетину кордонів держав-членів ЄС. Шенгенський кодекс про кордони 2006 р. Перетин зовнішніх кордонів держав-членів Шенгенської зони. Умови перетину зовнішніх кордонів Шенгенської зони громадянами третіх країн для короткострокового перебування (90/180). Перетин внутрішніх кордонів держав-членів Шенгенської зони. Тимчасове відновлення прикордонного контролю на внутрішніх кордонах. Перетин кордонів держав-членів ЄС, які не є учасниками Шенгенського міграційного простору. Особливості перетину кордонів держав-членів ЄС залежно від видів кордонів та типу транспорту. Спеціальні правила для окремих категорій осіб. Перетин кордону з тваринами. Зміст та особливості Європейської системи нагляду за кордоном (EUROSUR). Європейська система авторизації подорожей (ETIAS). Система в'їзду/виїзду (Entry/Exit System).

Спільна візова політика ЄС. Поняття спільної візової політики ЄС. Загальна характеристика Візового кодексу ЄС (Регламент 810/2009). Поняття візи в праві ЄС. Види віз. Єдина віза. Віза з територіально обмеженою дією. Аеропортова транзитна віза. Коло осіб, які мають отримати візу для в'їзду на територію держав-членів ЄС / Шенгенську зону. Особи, що звільняються від вимоги отримання візи. Процедура та умови отримання візи. Відмова у видачі візи. Продовження терміну дії візи. Анулювання та відкликання візи. Співпраця держав-членів із питань візової політики ЄС. Візова інформаційна система (VIS).

Спільна політика притулку ЄС. Поняття та правові засади Спільної політики притулку ЄС. Принципи Спільної політики притулку ЄС. Зобов'язання держав-членів. Особи, яким надається міжнародний захист у праві ЄС. Правовий статус шукачів притулку у праві ЄС (Директива 2013/33/EU). Правовий статус біженців у праві ЄС (Директива 2011/95/EU). Правовий статус осіб, яким надано додатковий захист, у праві ЄС (Директива 2011/95/EU). Правовий статус осіб, яким надається тимчасовий захист, у праві

ЄС (Директива 2001/55/ЄС). Критерії і механізми визнання держави-члена, відповідальної за надання міжнародного захисту в праві ЄС (Регламент 604/2013 («Дублін III»)). Процедура надання міжнародного захисту. Ідентифікація осіб, що звертаються за міжнародним захистом, у системі EURODAK (Регламент 603/2013). Особливості надання та позбавлення міжнародного захисту у праві ЄС (Директива 2013/32/EU).

Тимчасовий захист у праві ЄС. Тимчасовий захист у праві ЄС: поняття та правові засади. Співвідношення тимчасового захисту і міжнародного захисту у праві ЄС. Директива 2001/55/ЄС. Умови застосування механізму тимчасового захисту у праві ЄС. Коло осіб, яким надається тимчасовий захист. Порядок надання тимчасового захисту. Права та обов'язки осіб, яким надається тимчасовий захист. Зобов'язання держав-членів ЄС. Практика застосування механізму тимчасового захисту державами-членами ЄС.

Протидія та боротьба з нелегальною міграцією у праві ЄС. Поняття нелегальної міграції у праві ЄС. Директива 2008/115/ЄС. Основні напрямки протидії та боротьби з нелегальною міграцією у праві ЄС. Правовий статус незаконних мігрантів та їхня відповідальність. Відповідальність за сприяння поширенню нелегальної міграції. Добровільне та примусове повернення особи, що порушила правила законного перебування в ЄС. Заборона на в'їзд. Протидія незаконній трудовій діяльності. Директива 2009/52/ЄС. Оперативне співробітництво держав-членів з питань повернення. Співпраця з третіми країнами. Реадмісія осіб у праві ЄС.

Співробітництво України та ЄС у міграційній сфері. Правове регулювання співпраці ЄС і України в міграційній сфері. Співпраця України та ЄС у міграційній сфері за Угодою про асоціацію 2014 р. Правові засади регулювання візових відносин між Україною та ЄС. План дій з лібералізації візового режиму для України 2010 р. Угода про спрощення оформлення віз 2007 р.: зміст та особливості. Правові засади безвізового режиму України та ЄС. Співпраця України та ЄС з питань міграції, притулку та управління кордонами. Співпраця України з EUAM та EUBAM у сфері міграції. Угода про

реадмісію осіб 2007 р. Спільний комітет з питань реадмісії. Наближення законодавства України до *acquis* ЄС у сфері міграції.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Правові засади міграційного права ЄС.				
		Тема 1. Історико-правові засади становлення та розвитку міграційного права ЄС.	14	2	2	10
		Тема 2. Поняття та джерела міграційного права ЄС.	14	2	2	10
		Тема 3. Інституційно-правовий механізм міграційного права ЄС.	14	2	2	10
		<i>Разом</i>	42	6	6	30
		Модуль 2. Правове регулювання окремих напрямків міграційного права ЄС.				
		Тема 1. Міграційні права громадян ЄС та членів їхніх сімей	11	2	2	7
		Тема 2. Правове регулювання	11	2	2	7

		перетину кордонів у праві ЄС.				
		Тема 3. Спільна візова політика ЄС.	11	2	2	7
		Тема 4. Спільна політика притулку ЄС.	11	2	2	7
		Тема 5. Тимчасовий захист у праві ЄС.	9	-	2	7
		Тема 6. Протидія та боротьба з нелегальною міграцією у праві ЄС.	11	2	2	7
		Тема 7. Співробітництво України та ЄС у міграційній сфері.	14	2	2	10
		<i>Разом</i>	80	12	14	52
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	18	20	82

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Правові засади міграційного права ЄС.				
		Тема 1. Історико-правові засади становлення та розвитку міграційного права ЄС.	16	2	-	14
		Тема 2. Поняття та джерела міграційного права ЄС.	14	-	-	14
		Тема 3.	16	-	2	14

		Інституційно-правовий механізм міграційного права ЄС.				
		<i>Разом</i>	46	2	2	42
		Модуль 2. Правове регулювання окремих напрямків міграційного права ЄС.				
		Тема 1. Міграційні права громадян ЄС та членів їхніх сімей	9	-	-	9
		Тема 2. Правове регулювання перетину кордонів у праві ЄС.	11	-	2	9
		Тема 3. Спільна візова політика ЄС.	9	-	-	9
		Тема 4. Спільна політика притулку ЄС.	10	-	-	10
		Тема 5. Тимчасовий захист у праві ЄС.	11	2	-	9
		Тема 6. Протидія та боротьба з нелегальною міграцією у праві ЄС.	12	-	-	12
		Тема 7. Співробітництво України та ЄС у міграційній сфері.	12	2	-	10
		<i>Разом</i>	74	4	2	68
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

**5. *Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання
результатів навчання***

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Міграційне

право ЄС» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки здобувача у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття здобувач може отримати оцінку за шестибальною шкалою (0, 2, 3, 4, 6);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль				Підсумкова оцінка знань (залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Самостійна робота здобувача вищої освіти
п/з	Тест/контрольна	п/з	Тест/контрольна	

	робота/к олоквіум		робота/ко локвіум		
max 24	max 14	max 30	max 12	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 6	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	2	Мінімальний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Тестування/контрольна робота/колоквіум	Max 14/12	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	6	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи здобувача вищої освіти	Max 20	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження. Вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні і практичні висновки.
	15	Основні питання висвітлено поверхнево, висновки не мають самостійного характеру.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок, немає висновків, студент слабо володіє матеріалом роботи.

Підсумковий контроль

Вид контролю	Кількість балів	Критерії
Залік	100	<p>1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни.</p> <p>2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.</p>
	90	<p>1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	85	<p>1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	75	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.</p>
зараховано	70	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.</p>

	60	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
не зараховано	55	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти та міжнародні договори

Амстердамський договір від 02.10.1997. URL: https://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/docs/body/treaty_of_amsterdam_en.pdf.

Директива 2001/55/ЄС про мінімальні стандарти надання тимчасового захисту у разі масового напливу переміщених осіб та заходи, що забезпечують баланс зусиль держав-членів в утриманні таких осіб з урахуванням відповідних наслідків, від 20.07.2001. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32001L0055>

Директива 2003/109/ЄС про статус громадян третіх країн, що проживають на постійній основі в ЄС від 25.11.2003. *Офіційний вісник*. L 16, 23.1.2004. С. 44–53.

Директива 2004/38/ЄС про право громадян Союзу і членів їхніх родин вільно пересуватися та проживати в межах територій держав-членів від 29.04.2004. *Офіційний вісник*. L 158, 30.4.2004, р. 77–123.

Директива 2008/115/ЄС про спільні стандарти та процедури у державах-членах щодо повернення громадян третіх країн, що перебувають на незаконних підставах, від 16.12.2008. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32008L0115>

Директива 2009/52/ЄС, що запроваджує мінімальні стандарти щодо санкцій та заходів проти працедавців громадян третіх країн, що незаконно перебувають, від 18.06.2009. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32009L0052>

Директива 2011/36 про попередження та боротьбу з торгівлею людьми та захист її жертв від 05.04.2011. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32011L0036>

Директива 2011/95/EU про стандарти для кваліфікації громадян третіх країн або осіб без громадянства як осіб, які потребують міжнародного захисту,

уніфікованого статусу біженців та осіб, що потребують додаткового захисту та про зміст наданого захисту від 13.12.2011. *Офіційний вісник*. L 337, 20.12.2011. С. 9–26.

Директива 2011/98 про єдину процедуру звернення за єдиним дозволом для громадян третіх країн на проживання та роботу на території держав-членів і про єдиний перелік прав працівників третіх держав, що проживають в державах-членах на законних підставах від 13.12.2011. *Офіційний вісник*. L 343, 23.12.2011. С. 1–9.

Директива 2012/29/EU, що запроваджує мінімальні стандарти прав, підтримку та захист жертв злочинів від 25.10.2012. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32012L0029>

Директива 2013/32/EU про загальні процедури надання та позбавлення міжнародного захисту від 26.06.2013. *Офіційний вісник*. L 180, 29.6.2013. С. 60–95.

Директива 2013/33/EU про стандарти прийому шукачів міжнародного захисту від 26.06.2013. *Офіційний вісник*. L 180, 29.6.2013. С. 96–116.

Договір про Європейське економічне співтовариство від 25.03.1957. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:11957E>.

Договір про Європейське співтовариство з атомної енергії від 25.03.1957. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:C:2016:203:TOC>.

Договір про Європейський Союз від 07.02.1992. URL: https://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/docs/body/treaty_on_european_union_en.pdf.

Договір про запровадження Конституції для Європи від 29.10.2004. URL: https://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/docs/body/treaty_establishing_a_constitution_for_europe_en.pdf.

Договір про заснування Європейського співтовариства вугілля і сталі від 18.04.1951. URL: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:11951K:EN:PDF>.

Договір про злиття від 08.04.1965. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:11965F/TXT>.

Договір про функціонування ЄС від 25.03.1957. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12016E/TXT>.

Єдиний європейський акт від 17.02.1986. URL: https://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/docs/body/treaties_establishing_the_european_communities_single_european_act_en.pdf.

Конвенція, що імплементує Шенгенську угоду між урядами країн Союзу Бенілюкс, ФРН та Французької Республіки про поступове скасування перевірок на спільних кордонах від 19.06.1990. *Офіційний вісник*. 2000. L. 239. С. 19-62.

Лісабонський договір від 13.12.2007. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:C:2007:306:TOC>.

Ніццький договір від 26.02.2001. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12001C/TXT>.

План дій з лібералізації візового режиму для України від 22.11.2010 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_001

План заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та ЄС, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з другої сторони, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017. № 1106. *Офіційний вісник України*. 2018. № 24. Ст. 852.

Повідомлення Європейської Комісії «Подальше зміцнення верховенства права у Союзі» від 03.04.2019. URL: <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/further-strengthening-rule-law-within-union-state-play-and-possible-next-steps-communication>.

Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18.03.2004. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 15. Ст. 1028.

Про основні засади внутрішньої і зовнішньої політики України: Закон України від 01.07.2010. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 40. Ст. 1452.

Про Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.10.2017. № 759. *Офіційний вісник України*. 2017. № 84. Ст. 2565.

Регламент 1215/2012 від 12.12.2012. про юрисдикцію та визнання і виконання судових рішень у цивільних та комерційних справах. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32012R1215>.

Регламент 2015/2219 від 25.11.2015 «Про Агентство Європейського Союзу з підготовки кадрів для правоохоронних органів (CEPOL), заміну, та скасування рішення Ради ЄС 2005/681/ЖНА. *Офіційний вісник*. L 319. С. 1 – 20.

Регламент 2016/1624 про Європейську прикордонну і берегову охорону від 14.09.2016. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016R1624>.

Регламент 2016/399 «Кодекс ЄС про норми, що регламентують рух осіб через кордони» від 09.03.2016. (Шенгенський кодекс про кордони). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02016R0399-20170407>.

Регламент 2016/794 від 11.05.2016 про Агентство Європейського Союзу із співробітництва у сфері правоохоронної діяльності (Європол) та заміну і скасування рішень Ради ЄС 2009/371/ЖНА, 2009/934/ЖНА, 2009/935/ЖНА, 2009/936/ЖНА і 2009/968/ЖНА. *Офіційний вісник*. L 135. С. 53 – 114.

Регламент 2017/2226, що запроваджує систему «в'їзду/виїзду» для реєстрації даних про в'їзд та виїзд та відмов у в'їзді громадян третіх країн, що перетинають зовнішні кордони держав-членів, та визначає умови доступу до системи «в'їзду/виїзду» у правоохоронних цілях, що змінює Конвенцію, яка імплементує Шенгенську угоду та відповідні регламенти, від 30.11.2017. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017R2226>

Регламент 2018/1240 про запровадження Європейської інформаційної системи авторизації подорожей (ETIAS) від 12.09.2018. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1240>

Регламент 2018/1727 від 14.11.2018 про Агентство Європейського Союзу з питань співробітництва в галузі кримінального правосуддя, який замінює та скасовує рішення Ради ЄС 2002/187/ЖНА. *Офіційний вісник*. L 295. С. 138 – 183.

Регламент 2018/1806, що визначає перелік третіх країн, громадяни яких повинні мати візи при перетині зовнішніх кордонів, і країн, громадяни яких звільняються від такої вимоги, від 14.11.2018. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1806>.

Регламент 2018/1860 про використання Шенгенської інформаційної системи з метою повернення громадян третіх країн, що незаконно перебувають, від 28.11.2018. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1860>

Регламент 439/2010 від 19.05.2010 р. про заснування Європейського офісу з підтримки притулку. *Офіційний вісник*. L 132. 29.05.2010. С. 11–28.

Регламент 492/2011 про свободу руху працівників у межах Союзу від 05.04.2011. *Офіційний вісник*. L 141, 27.5.2011. С. 1–12.

Регламент 603/2013 про запровадження «Євродак» для порівняння відбитків пальців від 26.06.2013. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0603>

Регламент 604/2013, що визначає критерії і механізми визнання держави-члена, відповідальної за перевірку запиту про надання міжнародного захисту, поданого громадянами третіх країн або особами без громадянства в одній із держав-членів, від 26.06.2013. *Офіційний вісник*. L 180, 29.6.2013. С. 31–59.

Регламент 767/2008 щодо Візової інформаційної системи та обміну даними між державами-членами щодо довготермінових віз від 09.07.2008.

URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32008R0767>.

Регламент 810/2009 про Візовий кодекс ЄС від 13.07.2009. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32009R0810>.

Регламент Європейської Комісії 1251/70 про право працівників залишатися на території держави-члена після завершення трудової діяльності від 29.06.1970. *Офіційний вісник*. L 142, 30.6.1970. С. 24–26.

Регламент Ради 168/2007 від 15.02.2007 про заснування Агенції ЄС із захисту фундаментальних прав. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32007R0168>.

Рішення Ради 2009/371/ЈНА про створення європейської поліцейської агенції (Європолу) від 06.04.2009. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32009D0371>.

Рішення Ради ЄС 2002/187/ЈНА від 28.02.2002 про створення Євроюсту з метою посилення боротьби з транскордонною та організованою злочинністю шляхом стимулювання розслідувальної і прокурорської координації». *Офіційний вісник Європейських Співтовариств*. L 63. С. 1 – 13.

Рішення Ради ЄС від 26.07.1995 про прийняття Конвенції згідно статті К.3 Договору про Європейський Союз про створення Європейського поліцейського управління (Конвенція Європолу). *Офіційний вісник Європейських Співтовариств*. № С 316. С. 1 – 32.

Угода між урядами країн Союзу, Бенілюкс, ФРН та Французької Республіки про поступове скасування перевірок на спільних кордонах від 14.06.1985. *Офіційний вісник*. 2000. L. 239. С. 13–18.

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з другої сторони, 2014. *Офіційний вісник України*. 2014. № 75. Ст. 212.

Угода між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб від 18.06.2007 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_851

Угода між Україною та Європейським Співтовариством про спрощення оформлення віз від 18.06.2007 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_850

Хартія основоположних прав Європейського Союзу від 07.12.2000. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=EN>.

Directive 2008/115/EC of the European Parliament and of the Council of 16 December 2008 on common standards and procedures in Member States for returning illegally staying third country nationals. URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32008L0115>

Directive 2009/52/EC of the European Parliament and of the Council of 18 June 2009 providing for minimum standards on sanctions and measures against employers of illegally staying third-country nationals. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/ALL/?uri=celex%3A32009L0052>

Directive 2011/36/EU of the European Parliament and of the Council of 5 April 2011 on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victims, and replacing Council Framework Decision 2002/629/JHA. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/en/TXT/?uri=CELEX%3A32011L0036>

Література

Основна література

Імміграція і транснаціоналізм: навчальний посібник / Анакіна Т. М., Гай-Нижник П. П. та ін.; за ред. П. В. Токаря. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 372 с.

Макаруха З. М. Правові засади діяльності Європейського Союзу у сфері забезпечення простору свободи, безпеки та юстиції : монографія. Львів : Астролябія, 2011. 543 с.

Макаруха З. М. Правові засади заснування та розвитку простору свободи, безпеки та юстиції в рамках Європейського Союзу: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.11; Київ. нац. ун-т імені Т. Шевченка. Київ, 2011. 543 с.

Малиновська О.А. Мігранти, міграція та Українська держава: аналіз управління зовнішніми міграціями: монографія. Київ: Вид-во НАДУ, 2004. 236 с.

Міжнародна термінологія у сфері міграції: українсько-англійський тлумачний словник. Київ : Міжнародна організація з міграції, 2015. 100 с.

Мушак Н. Правові засади функціонування Шенгенського простору: монографія. Одеса : Фенікс, 2017. 442 с.

Поліванова О. М. Правове регулювання свободи пересування фізичних осіб у Європейському Союзі : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2012. 233 с.

Право Європейського Союзу : норм. матеріали / упоряд. : І. В. Яковюк, Т. М. Анакіна, Т. В. Комарова, О. Я. Трагнюк. Харків : Право, 2019. 500 с.

Сірант М. М. Статус біженців у Європейському Союзі: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. Київ, 2008. 234 с.

Чуєнко В. І. Праве регулювання статусу біженців в Європейському Союзі: сучасний стан і перспективи розвитку: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11. – Х., 2018. 235 с.

Chetail V., Vincent, Philippe De Bruycker and Francesco Maiani (eds). Reforming the Common European Asylum System: The New European Refugee Law. Leiden: Brill. 2016. 32 p.

European Migration Law / Eds. Pieter Boeles, Maarten den Heijer, Gerrie Lodder, Kees Wouters. 2nd edition. Intersentia, 2014. 458 p.

Guild E. The Legal Elements of European Identity: EU Citizenship and Migration Law. London: Kluwer Law International, 2004. 265 p.

Kostakopoulou T. Citizenship, Identity, and Immigration in the European Union: Between Past and Future. Manchester: Manchester University Press, 2001. 214 p.

Peers S. EU Justice and Home Affairs Law. Volume I: EU Immigration and Asylum Law (Fourth Edition). Oxford : Oxford University Press, 2016. 640 p.

Додаткова література

Анакіна Т. Механізм тимчасового захисту в праві Європейського Союзу. *Деокупація. Юридичний фронт [Електронне видання]: матеріали Міжнародного експертного круглого столу (Київ, 18 березня 2022) / Державний торговельно-економічний університет, Українська асоціація порівняльного правознавства, Українська асоціація міжнародного права, Асоціація реінтеграції Криму; упоряд. і наук. ред. О. В. Кресін. Київ: Держ. Торг.-екон. ун-т, 2022. С. 135-137.*

Гончаренко О. А. Статус біженця в міжнародному праві: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2005. 181 с.

Грицаєнко Л. Л. Інституційний механізм Європейського Союзу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2010. 21 с.

Інституційне право Європейського Союзу / В. І. Муравйов, О. М. Шпакович, О. М. Лисенко, О. В. Святун. Київ : Ін Юре, 2015. 312 с.

Історія європейської інтеграції від Римської імперії до Європейського Союзу : монографія / під ред. І. В. Яковюка. Київ : Ред. журн. «Право України», 2012. 208 с.

Київець О. Міжнародно-правовий статус трудових мігрантів. *Юридичний журнал*. 2004. № 4. С. 42–47.

Козинець І. Г., Козинець О. Г. Права біженців в контексті прав людини в сучасному світі. *Актуальні проблеми сучасної юриспруденції*. 2017. № 2. Т.2. С. 21–24.

Комарова Т. В. Суд Європейського Союзу: розвиток судової системи та практики тлумачення права ЄС : монографія. Харків : Право, 2018. 528 с.

Комарова Т. В. Юрисдикція Суду Європейського Союзу : монографія. Харків : Право, 2010. 360 с.

Котляр О. І. Мінімальні гарантії як складова частина процедури надання притулку. *Actual problems of international relations*. 2014. Release 118 (part I). С. 100–107.

Котляр О. І. Місце біженців у міжнародному праві. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 1–2. С. 131–136.

Котляр О. І. Співвідношення міжнародного права біженців та міжнародного права прав людини. *Actual problems of international relations*. Release 120 (part I). 2014. С. 200–208.

Микієвич М. М. Інституційне право Європейського Союзу у сфері зовнішньої політики та безпеки : монографія. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. 416 с.

Михайлова О. Е. Теоретичний аналіз сутності поняття «трудомигрант» на міжнародно-правовому рівні та його правовий статус. *Право і суспільство*. 2011. № 2. С. 255–260.

Основи права Європейського Союзу : підручник / [Л. І. Адашис, Т. М. Анакіна, С. М. Вихрист та ін.] ; за заг. ред. Т. Л. Сироїд ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. 2-ге вид., перероб. і допов. – Харків : Право, 2020. 590 с.

Поглиблення відносин між ЄС та Україною: Що, чому і як? / за ред. М. Емерсона, В. Мовчан. Вид. 2-е. Брюссель (CEPS), Київ (Ін-т економ. дослід. і політ. консультацій), 2018. 288 с.

Поєдинок О. Р. Інститут міжнародно-правового захисту прав біженців: місце у системі міжнародного права, сучасний стан і перспективи розвитку. *Альманах міжнародного права*. 2010. Вип. 2. С. 250–262.

Поєдинок О.О. Законодавство України про захист прав біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, у світлі її міжнародних зобов'язань. URL: http://ukrinur.kiev.ua/publications/publications_9.html

Право Європейського Союзу: основи теорії : підручник / [Т. М. Анакіна, Т. В. Комарова, О. Я. Трагнюк, І. В. Яковюк та ін.] ; за ред. І. В. Яковюка. – Харків : Право, 2019. – 360 с.

Право Європейського Союзу (в питаннях і відповідях) : навч.-довід. посіб. / [Т. М. Анакіна, Т. В. Комарова, О. Я. Трагнюк, І. В. Яковюк та ін.] ; за заг. ред. І. В. Яковюка. – Вид. 2-ге, випр. – Харків : Право, 2020. – 174 с.

Право Європейського Союзу: підручник / за ред. В. І. Муравйова. Київ : Юрінком Інтер, 2011. 704 с.

Римаренко Ю. І. Міжнародне міграційне право: підручник. Університетський курс. Київ : КНТ, 2007. 640 с.

Серова І. І. *Міжнародно-правові механізми протидії нелегальній міграції* : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11; НАН України. Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького. Київ, 2003. 16 с.

Терещенков А. М. Міжнародно-правові аспекти регламентації трудової міграції в країнах-членах ЄС. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2016. № 1. С. 179–183.

Тиндик Н. П. Адміністративно-правовий механізм регулювання міграції в Україні: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07; Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь, 2009. 40 с.

Філіпова Н. В. Соціальний захист трудових мігрантів у країнах ЄС та в Україні. *Актуальні проблеми державного управління*. 2013. № 1 (43). С. 378–385.

Філіппов С. О. Протидія організації нелегальної транскордонної міграції на зовнішніх кордонах Європейського Союзу. *Молодий вчений*. 2015. № 9 (24). Ч. 1. С. 172–175.

Чернявський А. Л. Інститут права притулку в сучасному міжнародному праві. *Альманах міжнародного права*. 2014. № 5. С. 52–58.

Чорнозуб Л. Протидія незаконній трудовій міграції в ЄС (кримінально-правові аспекти). *Новітні кримінально-правові дослідження – 2021 : Альманах*

наукових праць / за ред. проф. Є.Л. Стрельцова, проф. О.В. Козаченка, PhD О.М. Мусиченко. Миколаїв : МІП НУ ОЮА, 2021. С. 137-144.

Юрлова Н. В. Деякі питання міжнародно-правового регулювання надання притулку у сучасному міжнародному праві *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2016. Вип. 31. С. 168–177.

Яковюк І. В. Правові основи інтеграції до ЄС: загально-теоретичний аналіз. Харків : Право, 2013. 760 с.

A guide to international refugee protection and building state asylum systems. *Handbook for Parliamentarians*. 2017. № 27. URL: <http://www.unhcr.org/3d4aba564.pdf>

Anakina T. Solidarity as the principle of the EU Migration Law. *Адаптація правової системи України до права Європейського Союзу : теоретичні та практичні аспекти* : матеріали VI Всеукраїнської за міжнародною участю науково-практичної конференції (м. Полтава, 17 листопада 2021 року). Полтава, 2021. С. 14-16.

Anakina T. Right to temporary protection in the EU Migration Law. Юридичні новели під час воєнного стану: зб. тез доповідей та наук. повідомл. учасників наук.-практ. конф. (Харків, 13 червн. 2022 р.) / за заг. ред. Д. В. Лученка. Х.: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. С. 5-7.

Annual Report of the Situation of Asylum in the European Union 2022 / European Asylum Support Office. URL: <http://publications.europa.eu/webpub/easo/annual-report-2017/img/BZ-AB-18-001-EN-N.pdf>

Annual Risk Analysis Report 2015 / European Border and Coast Guard Agency. URL: <https://frontex.europa.eu/publications/ara-2016-EZGrEA>

Bloch A. Changing Asylum Policies in Europe. *Journal of Refugee Studies*. 2000. Vol. 13, № 1. P. 37–52.

Boswell Ch. The ‘External Dimension’ of EU Immigration and Asylum Policy. *International Legal Affairs*. 2003. Vol. 79. P. 619–622.

Brekke S. A. Establishing a Common European Asylum System: Tracing the Impact of EU Policy-Making on Asylum Outcomes. *ARENA Report*. 2017. Vol. 3/17. P. 1–133.

Brett R., Lester E. Refugee law and international humanitarian law: parallels, lessons and looking ahead. URL: https://www.icrc.org/eng/assets/files/other/713-726_brett_lester.pdf

Goldner Land I. Is there solidarity on asylum and migration in EU. *Croatian Yearbook on European Law and Policy*. 2013. Vol. 9. P. 1–14.

Goodwin-Gill G.S. The International Law of Refugee Protection. *The Oxford Handbook of Refugee and Forced Migration Studies online*. URL: <http://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780199652433.001.0001/oxfordhb-9780199652433-e-021>

Інтернет-ресурси:

Офіційний веб-портал Європейського Союзу <http://europa.eu/>

Офіційний сайт Агенції ЄС з притулку - <https://euaa.europa.eu/>

Офіційний сайт Європейської агенції з фундаментальних прав - <https://fra.europa.eu/en>

Офіційний сайт Frontex - <https://frontex.europa.eu/>

Офіційний сайт Європейського Парламенту - <https://www.europarl.europa.eu/>

Офіційний сайт Європейської Комісії – <https://ec.europa.eu/>

Офіційний портал Європолу - <https://www.europol.europa.eu/>

Офіційний сайт Євроюсту - <https://www.eurojust.europa.eu/>

Офіційний сайт Європрокуратури - <https://www.eppo.europa.eu/>

Офіційний сайт Європейського поліцейського коледжу (CEPOL) - <https://www.cepola.europa.eu/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
кафедри права Європейського Союзу. URL: [http://
http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category
&id=605:](http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=605)